

ՄԵԾԱՊԱՏԻԻ ՅՈՎԱԷՓ ԱՂԱՅ ՊԱՐՈՆԵԱՆ

Այս ներկայ ուխտաւորս ու Խարասու քաղաքի մեր Հայ Հասարակութիւնը երախտագիտութեան սրբազան պարտք համարած են ինքեանց քանի մի պարզ խօսքով թարգման լինել իրեանց սրտից քաղցր զգացմանցը առ Ձեզ այս տեղ սուրբ ուխտատեղոյս մէջ հրապարակաւ իրրու անմոռանալի նշան իրեանց անկեղծ և ջերմ շնորհակալութեան, երախտագիտութեան, և յարգանաց Ձեր իննամեայ հաւատարիմ և արդիւնաւէտ ծառայութեանն համար սուրբ Փրկչավանքիս Արեւգիտիական պաշտօնով և Այս կիսոստովանին նոքր որ Ձեր այս իննամեայ երեցփոխանութեան խոհական և արդիւնաւէտ կառավարութեամբը միայն կարողացաւ սուրբ Փրկչավանքս իւր պիտման ներքին և արտաքին փառազարդ վայելչութեանն հասանիլ ոչ միայն նիւթապէս, այլ կարելի է ասել՝ հոգեպէս ևս. քանզի Ձեր երեցփոխանութեան միջոցին այս սուրբ վայրս զխոզ բարեպաշտ ուխտաւորք յայտնապէս տեսնելով իրեանց փոքրիկ տուրքերուն և նուէրքներուն մեծամեծ պտուղներն ու դիզեցկազարդ շքեղութիւններով տաճարիս ներքին և արտաքին պայծառութիւնը, սկսան հետզհետէ վառել և բորբոքել հեռաւոր և մերձաւոր ազգայնոցս սրտերը բարեպաշտական սուրբ զգացմամբ, և տարուէ տարի բազմանալ բարեպաշտ ուխտաւորաց թիւը, մինչդեռ բաւական տարիներէ հետէ զրեթէ մոռացուածի պէս էր մեր երանելի նախահարց այս բարեպաշտական սովորութիւնը շատ տեղեր թերակղզոյս մէջ. Բաց յայտցանէ կիսոստովանին նաև՝ որ Ձեր հաւատարիմ և փորձառու գործունէութեան վերայ վստահանալով էր, որ անցեալ տարի քանի մի բարեպաշտ ազգասէրք ինքնայորդոր եռանդեամբ խոստացան սուրբ Փրկչավանքիս քանի մի սենեկաց շինութեան ծախքը վճարել. յորոց ոմանք իսկոյն անուններն ևս ստորագրելով հաստատեցին իրեանց վճարելիք խոստմունքներն սուրբ Փրկչավանից մատենին մէջ. որք էին 1) Մծապատիւ և ազգասէր Խաչատուր Աղայ Պաքալեան 500 ո. արծ. 2) Ալիուական և Ազգասէր Յակոբը աղայ 2արեքճեանն 100 ո. արծ. 3) Մեծ. և ազգասէր

Աւետիք աղայ Թումանեան 100 ո. արծ. 4) Մեծ. և ազգասէր Խաչուկ աղայ Եղաճիեան 100 ո. արծ. 5) Մեծ. և ազգասէր Կարապետ աղայ Ախճիեան 100 ո. արծ. Եւ ահայ յատկապէս այս բարեպաշտ ազգասիրաց փափազը կատարելու և սուրբ Փրկչավանքիս այս սենեկաց կողմանէ ունեցած պակասութիւնն ևս լրացուցանելու համար էր, որ Գուք յանձն առիք գարձեալ մեր Խարասու քաղաքի Հասարակութեան խնդիրքը սուրբ Փրկչավանքիս երեցփոխանութեան չորրորդ եռամեայն ևս շարունակելու. որով առաւել ևս առիթ տուիք ժողովրդեանս զգալ անկեղծօրէն, որ Գուք ճշմարտապէս զոհ կրեքէք Ձեր անձնականը Ազգիս սիրոյն և սուրբ Փրկչավանքիս պայծառութեանը. Ուստի և ժողովուրդս կյուսայ անհամբեր փափազանօք նոյն սենեկաց փառաւոր շինութիւններն ևս օր յառաջ լրացած տեսանել Ձեր բազմափորձ և հաւատարիմ կառավարութեամբը ի պարծանս Ազգիս և ի փառս Փրկչին մերոյ Քրիստոսի. Որով և Խարասու քաղաքիս Հասարակութիւնը պարտաւոր կհամարէ ինքը զինքը որ Ձեր այսչափ հաւատարիմ և արդիւնաւէտ ծառայութեանց փոխարէն ոչ միայն իւր ի խորին սրտէ անկեղծ և ջերմ շնորհակալութիւնները մատուցանելով բաւականանալ, այլ նաև իւր երախտագիտութեան և մեծարանաց նշանը առ ձեզ անմոռանալի թողու իւր և Ձեր սրտի մէջ արժանաւոր յիշատակի պատուանշանով մի ևս պատուելով զՁեզ ըստ օրինաց Օրհնարանեալ Տէրութեանս Ռուսաց, չինայելով այս մասին իւր թախանձագին միջնորդութիւնն ու խնդիրքը՝ ուր որ արժանն է:

Յօրինեաց Մելիսն Ալարժ. Իշխանեան

Ն Ո Ր Տ Ա Ր Ի

ԳՕՐԻՈՅ ՕՐԻՈՐԳՆՅ ԳՊՐՈՅԻ

Խօսքաբոս-Ռեան Աբարապ ամսագրոյ.

Յետագայ ազգաօգուտ ուրախալի նամակովս կամենում եմ նուստ ծառայութիւնս ընծայել Աբարապ ամսագրոյ Խմբագրութեանդ, որը պատշա

ճատեցին մեզ տեղւոյս Մարիամեան ուսումնարանի Հոգաբարձութիւնը Պաղանդի օրին սուրբ պատարագը աւարտելուց յետոյ՝ քաղաքիս Կեկեղեցիներումը ծանուցին ժողովոցոց, որ ուսումնարանի դահլիճումը ժողոված են Հոգաբարձութիւնը և վարժապետը աշակերտուհեաց նոր տարի շնորհաւորելու. ու խնդրում են նորա ցանկացողներին գնան նոյն ուսումնարանը, և երեք ամսուայ սուղ միջոցում աշակերտուհեաց արած յառաջադիմութիւնը վայելին, նոցա պատրաստած ձեռագործները տեսնել. ուրտեղ արանց և կանանց խուռն բաղնիքներն զիմեցին մեծաւ ուրախութեամբ, որոնց միջին և ես ներկայ գտայ նոյն կաղանդի շնորհաւորութեան: Նախ և յառաջ յարգելի Հոգաբարձութիւնը և Աւսուցիչքը շնորհաւորեցին նոր տարի, խրախոյս և միանգամայն խրատ տալով աշակերտուհեաց աշխատասէր լինին. յիշեցին այստեղ նաև նորին Աւհապատութեան Հայրական խնամքը և զթութիւնը առ ուսումնարան և առ ժողովուրդ Գօրոց:

Ապա յառաջ եկաւ բարեկրօն Եղիշէ Քահանայն Տէր Սահականց և ասաւ այս յետագայ ուրախարար խօսքեր. Բարեբար Տնարք և Հանդիսականք, պէտք է ճշմարտապէս խոստովանուիք, որ 1870 տարիի շրջանը վերջացաւ և մտանք ներկայ 1871 տարում, որ է մեզ Գորեցոնց համար մեծ ուրախութիւն: Արդարև նոր կեանք է նոր յառաջադիմութիւն ազգայն սեղանի վերայ. բայց առաւել մեծ ուրախութիւն և Աստուծոյ ողորմութիւն կլինի երբոր ձեր ազգիկները իրանք իրանց կարողանան ապագայում թոթովախօսեն Հայերէն լեզուով, և ձեզ պատուեն ճառով. սակայն այժմ կամենում են ազգային երգով ձեզ և ինձ ուրախացնել գեռափթիթ աշակերտուհեքս, որ կարողացայ նոցա այս փոքր միջոցում սովորցնել: Իսկոյն նոքա էլ հնչեցին զգալի եղանակաւ «Հայաստան երկիր զրախտաւայր», և ուրիշ մի քանի ընտիր երգեր, որոնց ասութեան վերայ ամենքը զմայլեցան և ուրախացան: Աշակերտուհիները փոքր նոր ձևի Հայերէն տետր աւարտել էին մի քանի թիւթև յօդուածներով հանդերձ. յաջող կերպով կարգում էին ու Արացերէն թարգմանում. նոցա վայելչազրու-

թիւններն նոյնպէս մաքուր ու յստակ էր. Ռուսերէն զրել ու կարգալն էլ բաւականին յաջողակ: Իսկ ձեռագործերից ունէին բաւականաչափ պատրաստած և անպատրաստ վզի փոքր կապեր (շարֆ)՝ զրասեղանի սփռոցներ՝ շամատանների տակեր և շնայսպիսիք գործել էին սիրուն ու մաքուր:

Արդ այս սուղ միջոցում արած յառաջադիմութիւնը համեմատելով ժամանակի հետ և լնդ հակառակ ժամանակը—առաջադիմութիւնը շատ մեծ էր, որի համար Հոգաբարձութեաց, վարժապետաց և վարժուհեաց՝ խնդրում եմ պատուական Աւարտ ամսագրոյ Խմբագրութեանէջ հրատարակել մեզանից հրապարակաւ շնորհակալութիւն, բարեմաղթելով առ բարձրեայն Աստուած՝ շնորհել նոցա կարողութիւն և զօրութիւն ուսումնարանը ապահովելոյ և ի Գօրի նոր լոյս տալու: Արջը աշակերտուհեաց զանազան մրգեղէն բաժանելով ի կողմանէ Հոգաբարձուաց՝ ներկայ գտնուողները՝ դուրս ելան ամենքը շնորհակալութեամբ:

Վայելք Յովնանէն Աստուծոյն:

150 Յունիւնի 1870 -ի
Ի Գ. Գօրէ

Գ. Ի. Ի. Մ. Բ. Ի.

(Թվ. լուսնի ճանցեալ.)

Վան 30ի չափ քահանայք Հայոց. սոքա կենցաղավարվում են ժողովրդների տուրքերով, ստանալով եկամուտ պսակներից, մկրտութիւններից, ննջեցեալների թաղումներից, ծննդեան և Չատկի անօրհնէքներից և մեռելոց յիշատակութեան օրերում՝ գերեզմանօրհնէքից. նրանցից ոմանք էլ ուսուցչութեամբ են պարապում:

Վան 14ի չափ ծխական ուսումնարաններ *):

(*) Մարդկային ձիրքերը նրան շնորհուած ամենակարևոր մասանց մէջ զմտապանարար նկատվում են Թևո խրաքանչխր անճատների վերայ, բայց առաւելապէս նրանց մէջ զովկլին է միտքը — հասկա-